Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000206369
Datum:	4 maart 2025
Opsteller:	J.M. van Ittersum
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Meerjarenbegroting 2026-2029 Meerinzicht

Het college van B&W besluit:

1. De gemeenteraad voor te stellen kennis te nemen van de ontwerp-Meerjarenbegroting Meerinzicht 2026-2029;
2. De gemeenteraad voor te stellen een positieve zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerp-Meerjarenbegroting Meerinzicht 2026-2029 voor wat betreft het rapport inventarisatie ombuigingen;
3. De gemeenteraad voor te stellen om de Meerjarenbegroting Meerinzicht 2026-2029 te verwerken in de nog op te stellen gemeentelijke begroting 2026-2029.

Inleiding

Aanleiding

Meerinzicht is op basis van regelgeving verplicht een meerjarenbegroting op te stellen. In deze regelgeving is vastgelegd dat de meerjarenbegroting voor 15 september bij Gedeputeerde Staten moet zijn ingediend. De provincie toetst hierop bij de beoordeling van de meerjarenbegroting van Meerinzicht. Deze meerjarenbegroting gaat alleen over de bedrijfsvoeringskosten. De programmagelden Sociaal Domein worden in de Harderwijkse documenten verantwoord.

In de kadernota 2026-2029 is een onderscheid gemaakt in bestaand beleid en nieuw beleid. De volgende definities worden hiervoor gehanteerd:

a. Bestaand beleid:
   - Beleid gemeenten ten aanzien van loon- en prijsmutaties
   - Beleid gemeenten ten aanzien van personeel (o.a. opleiding en inhuur)
   - Opdrachten van gemeenten die nog niet in de begroting zijn verwerkt
   - Uitgangspunten voor tarieven aanvullende opdrachten

b. Nieuw beleid
   - Wettelijke ontwikkelingen met relatie uitvoering Meerinzicht
   - Gemeentelijke ontwikkelingen met relatie uitvoering Meerinzicht

Uitgangspunt voor de ontwerp meerjarenbegroting 2026-2029 Meerinzicht is dat alleen bestaand beleid is opgenomen. Het nieuwe beleid is niet verwerkt, maar zal een integraal onderdeel vormen van de gemeentelijke kadernota 2026-2029. Meerinzicht zal de financiële gevolgen van het nieuwe beleid van de gemeentelijke kadernota's verwerken in de 1e begrotingswijziging 2026, nadat de meerjarenbegroting van de drie gemeenten zijn vastgesteld. In de Meerjarenbegroting 2026-2029 is er echter ook een structurele ophoging van het budget van de organisatie informatiebeveiliging opgenomen. Binnen Harderwijk is deze aanmelding met de Kadernota 2024-2027 tot 2026 gehonoreerd. Hierbij is aan Meerinzicht de taakstelling meegegeven om het vanaf 2026 in de eigen begroting op te lossen. In het reguliere proces zou een incidentele opdracht bij de gemeentelijke kadernota opnieuw structureel aangevraagd worden. Omdat Meerinzicht nu met de inventarisatie ombuigingen mogelijke taakstellingen heeft geïnventariseerd, wordt hier nu van afgeweken. Meerinzicht voldoet namelijk aan de eerdere opdracht om de organisatie informatiebeveiliging vanaf 2026 in de eigen begroting op te lossen.

Op de Meerjarenbegroting Meerinzicht 2025-2028 hebben de raden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde een zienswijze ingediend met het verzoek aan Meerinzicht om de mogelijkheden voor ombuigingen te inventariseren. Bij de Meerjarenbegroting Meerinzicht 2026-2029 is het rapport inventarisatie ombuigingen Meerinzicht als bijlage toegevoegd. Meerinzicht heeft hiermee alle ombuigingsmogelijkheden inzichtelijk gemaakt. Het college is er zich van bewust dat Meerinzicht hard heeft gewerkt aan het verzamelen van de 'knoppen' waaraan gedraaid kan worden en is daar dankbaar voor.

De inventarisatie is op dit moment ter kennisname. De ombuigingen van Meerinzicht gaan namelijk mee in het reguliere P&C traject. Hierbij onderscheiden we een aantal verschillende routes:

1. De voorstellen vragen een besluit van het bestuur van Meerinzicht. Het bestuur heeft al over deze ombuigingen besloten in de vergadering van 5 februari 2025. De ombuigingen zijn wel in de inventarisatie meegenomen om een compleet beeld te geven van de inventarisatie. Bij de bestuursrapportage 2025 en de 1e begrotingswijziging 2025 Meerinzicht neemt Meerinzicht deze ombuigingen mee. De gemeenten kunnen deze ombuigingen opnemen in de gemeentelijke Kadernota 2026-2029 vooruitlopend op de 1e begrotingswijziging Meerinzicht.

2. De voorstellen kunnen aangemeld worden voor de gemeentelijke kadernota 2026-2029. Dit zijn voorstellen waarbij er sprake is van frictiekosten vooraf, waar dus incidenteel middelen nodig zijn om de ombuiging te kunnen realiseren. Hierbij is niet altijd een goede inschatting te geven van de mogelijke financiële realisatie, dit wordt daarom globaal geraamd. Voor de aanbieding van de gemeentelijke begroting 2026-2029 worden deze voorstellen verder uitgewerkt en concreet gemaakt.

3. Voorstellen waar nog meer uitwerking bij nodig is, zoals de invulling van een taakstelling of waarbij de impact en het effect van een ombuiging nog niet concreet genoeg is. Deze voorstellen worden op een later moment voor advisering richting de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde gebracht. Meerinzicht heeft een coördinator voor de ombuigingen aangesteld. Deze coördinator houdt het overzicht op de verdere uitwerking per ombuiging en de realisatie van de ombuiging. Tijdens de verdere uitwerking kan ook blijken dat een voorstel toch niet verder uitgewerkt wordt. Dit wordt dan na een integraal overleg vastgesteld.

Bij de gemeentelijke kadernota 2026-2029 wordt een lijst van de ombuigingsvoorstellen Meerinzicht gepresenteerd met de bovenstaande indeling. Het is van belang om aan te geven dat voorstellen van Meerinzicht alleen leiden tot een wijziging van de bijdragen van de gemeenten als alle drie de gemeenten een gelijkluidend besluit nemen.

<u>Kader</u>
Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen

<u>Alternatieven</u>
1. Het is mogelijk om een zienswijze in te dienen, bijvoorbeeld op het percentage van inhuur derden / ziektevervanging. Meerinzicht hanteert hiervoor een percentage van 2%. Gemeente Harderwijk hanteert in de eigen begroting een percentage van 1,34%. Het is mogelijk om Meerinzicht te verzoeken om de ontwerp-meerjarenbegroting aan te passen, gelijk aan het voorbeeld van Harderwijk. Echter, een van de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting is reëel ramen. Meerinzicht had in 2023 een gemiddeld verzuimpercentage van 6,4%. Daarom is het aanpassen van het percentage naar 1% niet reëel. Meerinzicht zal dan naar alle waarschijnlijkheid met een negatieve bestuursrapportage en jaarrekening komen. De gemeenten worden dan om extra middelen gevraagd.

2. Een ander alternatief is een zienswijze in te dienen op de structurele verwerking van de organisatie informatiebeveiliging. Hierdoor stijgt de bijdrage van Harderwijk met €70.000,- per jaar. Met een zienswijze wordt Meerinzicht dan verzocht om de structurele verwerking uit de begroting te halen en de middelen aan te vragen in de Kadernota 2026-2029. In het reguliere proces is het uitgangspunt namelijk dat een Meerjarenbegroting van Meerinzicht alleen bestaat uit bestaand beleid en nieuw beleid (of voortzetting hiervan) integraal onderdeel vormt van de gemeentelijke Kadernota.

Beoogd effect
Informeren van de raad

Argumenten
1.1. Na behandeling in de raad kan de meerjarenbegroting definitief vastgesteld worden
Na behandeling in de raad kan de meerjarenbegroting definitief worden vastgesteld door het bestuur. Conform de Gemeenschappelijk regeling Meerinzicht worden de stukken daarna, maar in elk geval voor 15 september, naar Gedeputeerde Staten verzonden.

1.2. De ontwerp-Meerjarenbegroting 2026-2029 is gebaseerd op de Meerjarenbegroting Meerinzicht 2025-2028 en de structurele doorwerking van de 1e begrotingswijziging 2025
Daarnaast zijn de (niet beïnvloedbare) onderdelen van de Kadernota Meerinzicht 2026-2029 verwerkt ten aanzien van personele lasten (loonmutaties en opleiding) en prijsmutaties (indexatie van werkbudgetten). Meerinzicht heeft ook de organisatie informatiebeveiliging structureel opgenomen. Binnen Harderwijk is deze aanmelding met de Kadernota 2024-2027 tot 2026 gehonoreerd. Hierbij is aan Meerinzicht de taakstelling meegegeven om het vanaf 2026 in de eigen begroting op te lossen. In het reguliere proces zou een incidentele opdracht bij de gemeentelijke kadernota opnieuw structureel aangevraagd worden. Omdat Meerinzicht nu met de inventarisatie ombuigingen mogelijke taakstellingen heeft geïnventariseerd, wordt hier nu van afgeweken. Meerinzicht voldoet namelijk aan de eerdere opdracht om de organisatie informatiebeveiliging vanaf 2026 in de eigen begroting op te lossen.

2.1. Er is wel aanleiding om een zienswijze op de Meerjarenbegroting 2026-2029 Meerinzicht in te dienen.
Met het rapport inventarisatie ombuigingen heeft Meerinzicht voldaan aan de zienswijze van de raad op de meerjarenbegroting 2025-2028 Meerinzicht. Daarom wordt voorgesteld om met een zienswijze aan Meerinzicht terug te koppelen dat met het rapport aan dit verzoek voldaan is.

3.1. Begrotingen van gemeenschappelijke regelingen moeten overgenomen worden in de eigen begroting.

Omgevingswet
Niet van toepassing

Financiën
Voor ligt de Meerjarenbegroting 2026-2029 van Meerinzicht. Het uitgangspunt van deze MJB is de voorgaande MJB 2025-2028 aangevuld met de 1e bestuursrapportage 2024 en de Kadernota 2026-2029 van Meerinzicht. Het totale effect van de MJB 2026-2029 bedraagt:

Effecten Kadernota 2026-2029 en verwerkte besluiten				
(bedragen x €1.000,-)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Effecten Kadernota 2026-2029 en verwerkte besluiten				
Loonmutaties - 3,8%	1.500	1.496	1.496	1.496
Prijsontwikkeling op basis van Kadernota 2026-2029 - 2,6%	238	227	226	226
Opleidingskosten - 1,75%	25	24	24	24
Inhuur derden / ziektevervanging - 2%	27	27	27	27
Verwerkte besluiten				
Aanmelding gemeentelijke Kadernota 2025 - Afhandeling aanvragen minimaregelingen	114			
DVO WMO - Contractbeheer EHZ-OPEN	37	37	37	37
Inzet subsidieopbrengst ESF			-102	-102
Organisatie informatiebeveiliging (specifiek voor Harderwijk)	70	70	70	70
Totaal	**2.011**	**1.881**	**1.778**	**1.778**

Het totale netto effect op de MJB Harderwijk waarbij rekening is gehouden met de aanwezige dekking komt voor het uniforme en specifieke deel uit op. In dit effect is ook de structurele verwerking opgenomen van de organisatie informatiebeveiliging:

Budgettaire effecten MJB 2026-2029 MIZ - HWK				
(bedragen x €1.000,-)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Uniform deel				
Domein Bedrijfsvoering	511	513	495	521
Domein Sociaal	158	148	149	149
Subtotaal uniforme dienstverlening	**669**	**661**	**644**	**670**

Specifiek				
Domein bedrijfsvoering specifiek	42	29	29	29
Domein Sociaal Specifiek	67	67	66	66
Subtotaal specifieke dienstverlening	**109**	**96**	**95**	**95**
Totaal effect Meerinzicht MJB 2026-2029	**778**	**757**	**739**	**765**

De netto uitkomst voor Harderwijk is voor 2026 €778.000,- nadelig en loopt af naar €765.000,- in 2029.

In dit effect zijn de verwachte loon- en prijsbijstelling verwerkt voor 2026 op basis van de loonvoet sector overheid. Voor 2026 is een verwachte loonontwikkeling een percentage opgenomen van 3,8% en voor prijsontwikkeling is een percentage opgenomen van 2,6%. De werkelijke percentages van CAO stijging en prijsontwikkeling zijn nog niet bekend, overigens zijn de werkelijke percentages niet de percentages waarvoor de gemeente gecompenseerd wordt binnen de algemene uitkering. Afwijkingen op de begroting komen ten gunste of ten laste van de gemeente. De manier van indexeren sluit aan bij de wijze waarop de gemeente Harderwijk zelf ook begroot.

Opgemerkt moet worden dat het verschil tussen prognose en werkelijkheid vanuit 2025 ook nog een structureel effect met zich mee kan brengen. Per 1 april 2025 eindigt de CAO van de gemeenten. Effecten van een nieuwe CAO zijn dus ook niet verwerkt in de MJB van Meerinzicht anders dan o.b.v. loonvoet sector overheid. Deze was voor 2025, 5,8%. Meerinzicht zal naar verwachting met het aanbieden van de 1e bestuursrapportage 2025 de werkelijke CAO effecten inzichtelijk kunnen maken, mits er een nieuwe CAO is afgesloten.

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Communicatie
Niet van toepassing

Uitvoering
Meerinzicht heeft het rapport ‘Inventarisatie Ombuigingen Meerinzicht’ opgeleverd. Dit rapport is als bijlage toegevoegd aan de Meerjarenbegroting Meerinzicht 2026-2029. Hiermee heeft Meerinzicht voldaan aan de zienswijzen van de brongemeenten.

Het rapport is slechts het begin van een uitgebreid besluitvormingsproces. De ombuigingen van Meerinzicht gaan namelijk, zoals hiervoor ook aangegeven, mee in het reguliere P&C traject. Binnen het proces worden verschillende sets ombuigingsvoorstellen voorgelegd. De voorstellen binnen een set zijn thematisch of inhoudelijk nauw met elkaar verbonden. Denk bijvoorbeeld aan ombuigingen die allen invloed hebben op de arbeidsvoorwaarden van medewerkers. Elke set aan voorstellen wordt met hun eigen route naar besluitvorming door colleges en/of raden gebracht.

Evaluatie
Niet van toepassing

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief ontwerp meerjarenbegroting 2026-2029 GR Meerinzicht
2. Bestuursvoorstel m.b.t. Ontwerp-Meerjarenbegroting 2026-2029
3. Bestuursvoorstel m.b.t. Rapportage inventarisatie ombuigingen Meerinzicht
4. Meerjarenbegroting 2026-2029 GR Meerinzicht
5. Rapportage inventarisatie Ombuigingen GR Meerinzicht
6. Concept zienswijze Meerjarenbegroting 2026-2029 MIZ